

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 26 stycznia 2023 r.

Poz. 734

Uchwała Nr 319/XXIX/2022 **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach**

z dnia 30 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r.
w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na
dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł
ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa na lata 2023-2024**

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwała, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa na lata 2023-2024 w części dotyczącej zapisów określonych w:

1. § 3 ust. 1 pkt 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik uchwały z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) oraz art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) poprzez nieuprawnione ograniczenie kręgu podmiotów ubiegających o dotacje o osoby nie posiadające jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy,

2. § 5 ust. 3 i § 3 ust. 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik uchwały z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) w związku z art. 126, 127 ust. 1, art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) poprzez wprowadzenie postanowień dopuszczających możliwość składania wniosku o dotację po zrealizowaniu inwestycji oraz dofinansowania inwestycji z budżetu gminy mającego charakter refundacji poniesionych kosztów przed zawarciem umowy z beneficjentem.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy

Niegowa na lata 2023-2024, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 5 grudnia 2022 roku.

W dniu 15 grudnia 2022 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło, że przedmiotowa uchwała, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), podlega nadzorowi Izby i uchwałą Nr 299/XXVIII/2022 wszczęło wobec niej postępowanie nadzorcze.

W wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego w dniu 30 grudnia 2022 r., Kolegium Izby stwierdziło, co następuje:

W badanej uchwale Rada Gminy Niegowa postanowiła, że o dotację celową na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych mogą ubiegać się osoby fizyczne, które nie posiadają jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymaganych zobowiązań wobec Gminy, a w szczególności zobowiązań podatkowych, w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych – wg stanu na dzień złożenia wniosku. Powyższy zapis wprowadzony został w § 3 ust. 1 pkt. 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r.

Kolegium Izby po przeanalizowaniu powyższej regulacji stwierdza, że z przepisu art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) wynika, iż finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej może polegać na udzielaniu dotacji celowej dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych oraz jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi w oparciu o przepis ustawy o finansach publicznych. Na podstawie art. 403 ust. 5 ww. ustawy organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego upoważnione zostały do stanowienia w drodze uchwał zasad udzielania dotacji o których mowa w art. 403 ust. 4 obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania. Ustalone przez Radę Gminy Niegowa zasady udzielania dotacji celowej w części obejmującej zapis w § 3 ust.1 pkt.3 regulaminu ograniczają krąg podmiotów ubiegających się o dotacje o osoby nie posiadające jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy i naruszają zasadę powszechności dostępu do realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków publicznych, którą określa przepis art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.). Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu ustawy prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. A zatem wprowadzenie w § 3 ust.1 pkt.3 regulaminu udzielania dotacji z budżetu Gminy Niegowa kryterium ubiegania się o dotację celową osób fizycznych, które nie posiadają jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy, a w szczególności zobowiązań podatkowych, w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych – wg stanu na dzień złożenia wniosku stanowi zawężenie kręgu podmiotów ubiegających o dotacje do osób nie posiadających jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy. Żadne odrębne przepisy nie stanowią o możliwości wprowadzenia takiego kryterium ograniczającego krąg podmiotów mogących ubiegać się o dotację. Powyższy zapis regulaminu istotnie narusza przepisy art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) w związku z art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.).

Badając przedmiotową uchwałę Kolegium Izby wskazuje również na niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa zapisy regulaminu udzielania dotacji określone w § 5 ust. 3, którym Rada Gminy Niegowa dopuściła składanie wniosku o przyznanie dotacji wraz z dokumentem potwierdzającym zrealizowane inwestycji, pod warunkiem, że inwestycja nie była zrealizowana wcześniej niż 14 dni przed datą złożenia wniosku oraz w § 3 ust. 3 regulaminu, dopuszczającym zwrot kosztów poniesionych w okresie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła przez wnioskodawcę.

Na podstawie przepisów art. 403 ust. 5 i 6 ustawy Prawo Ochrony Środowiska organ stanowiący gminy, powiatu upoważniony jest do określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji w drodze uchwały podmiotom, o którym mowa w ust. 4 ustawy, przy czym udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę lub powiat. Zgodnie z definicją dotacji określoną w przepisach art. 126 i 127 ustawy o finansach publicznych dotacjami są środki budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych funduszy celowym podlegające szczególnym

zasadom rozliczania przeznaczone na finansowanie lub dofinansowania realizacji zadań publicznych. Z przepisu art.250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wynika natomiast, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej zawiera umowę określając m in. wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, termin wykorzystania dotacji, termin jej rozliczenia. Stosownie do ww. przepisów ustawy o finansach publicznych, a także przepisów art. 403 ust. 5-6 Prawa Ochrony Środowiska dotacje przeznaczone są na finansowanie lub dofinansowanie zadań określonych w umowie. A zatem po zawarciu stosowanej umowy z beneficjentem następuje realizacja zadania publicznego i jego finansowanie lub współfinansowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego.

W podobnej sprawie zajął stanowisko Naczelny Sąd Administracyjny w dniu 28 stycznia 2020 r., – sygn. akt I GSK 1974/19 , który stwierdził , że „ustawodawca nie dopuszcza możliwości dotowania środkami pieniężnymi – przekazanymi w ramach dotacji celowej – inwestycji z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych przed datą zawarcia umowy dotacyjnej”.

W świetle obowiązujących przepisów prawa oraz orzecznictwa niedopuszczalne jest zarówno wprowadzanie regulacji określających zasady udzielania dotacji celowej umożliwiających przyjmowanie wniosków wniosku o przyznanie dotacji na zrealizowane inwestycję jak ustalono w § 5 ust. 3 regulaminu jak i dopuszczających zwrot poniesionych kosztów przed zawarciem umowy dotacyjnej, co zostało wprowadzone w § 3 ust. 3 regulaminu.

Rada Gminy Niegowa ustalając tryb składania wniosku dla inwestycji już zrealizowanych, a także dopuszczając udzielanie dotacji w formie refundacji wcześniej poniesionych kosztów naruszyła istotnie obowiązujące przepisy art. 403 ust. 5-6 Prawa Ochrony Środowiska w związku z art. 126 i 127 oraz 250 ustawy o finansach publicznych.

W związku z powyższym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdza nieważność uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w części dotyczącej zapisów określonych w § 3 ust. 1 pkt 3 oraz § 5 ust. 3 i § 3 ust. 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały, jak postanowiono na wstępie.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej